

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 32 Pž-4224/2018-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Zubović, predsjednice vijeća, dr. sc. Srđana Šimca, suca izvjestitelja i Nevenke Marković, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja AUTO MAKSIMIR d.o.o. Zagreb, Ulica kneza Branimira 191, OIB 96607355815, kojeg zastupaju punomoćnici Milan Biuković, odvjetnik u Zagrebu, Frana Petrića 2/III i Tadenko Tabain, odvjetnik u Zagrebu, Crnička 50, protiv tuženika P AUTOMOBILI IMPORT d.o.o. Buzin, Bani 75, OIB 44123621027, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz Odvjetničkog društva Mikuličić-Lončarić-Bahun-Topić, Zagreb, Medveščak 54, radi utvrđenja, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv presude i rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-3188/2016-15 od 26. travnja 2018., u sjednici vijeća održanoj 29. rujna 2020.

p r e s u d i o j e

Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-3188/2016-15 od 26. travnja 2018. u pobijanoj točki I. njene izreke.

r i j e š i o j e

I. Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-3188/2016-15 od 26. travnja 2018. u pobijanoj točki II. njegove izreke.

II. Odbija se tužiteljev zahtjev za naknadu troškova odgovora na tuženikovu žalbu u iznosu od 1.562,50 kn.

Obrazloženje

Pobijanom presudom utvrđeno je da je između stranaka 17. prosinca 2013. sklopljen i na snazi Ugovor o distribuciji na neodređeno vrijeme (točka I. izreke). Tužbeni zahtjev je odbijen kao neosnovan u dijelu kojim je tužitelj zatražio da se tuženiku naloži postupati u skladu sa sklopljenim Ugovorom o distribuciji na neodređeno vrijeme (točka II. izreke).

Rješenjem je djelomično odbačena tužba (točka I. izreke), a s obzirom na uspjeh stranaka u sporu prvostupanjski sud je odlučio da svaka od njih snosi svoje troškove parničnog postupka (čl. 154. st. 2. ZPP-a; točka II. izreke rješenja).

Tijekom postupka pred prvostupanjskim sudom utvrđeno je da je tužitelj bio najstariji ovlašteni koncesionar vozila marke Peugeot u Republici Hrvatskoj. Tužitelj je obavljao prodaju i servis Peugeot vozila i prodaju rezervnih dijelova, na temelju ugovora od 30. prosinca 2005. Tuženik je 23. prosinca 2011. tužitelju dostavio Ugovor o distribuciji novih vozila marke Peugeot na neodređeno vrijeme, sa zahtjevom da ga tužitelj potpisano i ovjerenog vrati tuženiku najkasnije do 18. prosinca 2013. Tužitelj je ovaj ugovor potpisao 17. prosinca 2013. i vratio tuženiku potpisane primjerke (čl. 252. i 253. Zakona o obveznim odnosima, „Narodne novine“ broj 35/05; dalje: ZOO).

Tuženik je 23. prosinca 2013. obavijestio tužitelja o raskidu ugovora od 30. prosinca 2005., navodeći da tužitelj nije udovoljio traženim kriterijima za sklapanje novog ugovora – uvođenje NIM-a do 31. prosinca 2013. Ispunjenje tih kriterija bilo je uvjet za ostanak u mreži distributera. Tužitelj je prema tuženikovo tvrdnji od njega zatražio NIM (novi imidž marke) tek 3. siječnja 2014.

Tužitelj odgovarajući na tuženikove navode iz odgovora na tužbu naveo je da on nije želio prekid poslovne suradnje s tuženikom. Jedina poznata mu obveza za sklapanje novog ugovora o distribuciji, bila je uređenje fasade poslovne zgrade u duljini od 15 m za smještanje nove Peugeot vizualne identifikacije. On je tom uvjetu udovoljio i za tu svrhu pripremio 40 m fasade svoje poslovne zgrade. Tuženik tužitelju do 31. prosinca 2013. nije dostavio novi Peugeot znak i slova, a njihovo postavljanje nije bilo uvjet sklapanja novog ugovora.

Na temelju rezultata provedenog postupka prvostupanjski sud je uvidom u selektivne kriterije distributera vozila (str. 229. do 234. spisa) utvrdio VMR kriterij – Pročelje i identifikacija (str. 232. spisa), u kojemu je navedeno da „mora postojati glavna fasada na koju se mogu postaviti identifikacijski element sukladni važećim normama Uvoznika/koncudenta. Dužina glavne fasade rezervirana za marku Peugeot mora imati najmanje 15 m“. Tužitelj je ovom kriteriju na vrijeme udovoljio. Prvostupanjski sud je zaključio da je iz citirane definicije VM3 kriterija kojeg je utvrdio tuženik, jasno da je naglasak dan na osiguranju vanjske fasade na koju se mogu postaviti Peugeot identifikacijski elementi te da oni ne predstavljaju uvjet za sklapanje novog ugovora (čl. 319. st. 1. ZOO-a). Ni iz drugih dokaza, pa tako niti iz prezentacijskih materijala s konvencija u Splitu i Zagrebu, te tuženikove komercijalne politike za 2013. koju je u spis dostavio tuženik i na koje se pozvao kada je naveo da je tužitelj bio upoznat s obvezom udovoljavanja NIM-u kao uvjetu za sklapanje novog ugovora, prvostupanjski sud je utvrdio da ne proizlazi osnovanost tuženikove tvrdnje da je NIM bio uvjet za sklapanje Ugovora (čl. 219. ZPP-a). Pored navedenog, prvostupanjski sud se pozvao i na iskaz svjedoka Tomislava Krijana, predstavnika ovlaštenog distributera tuženikovih vozila, koji je naveo da se ne sjeća da je izrijeком rečeno da bio NIM bio uvjet za sklapanje novog ugovora. Kod takvog stanja stvari, prvostupanjski sud je utvrdio da tuženik nije dokazao osnovanost njegovih tvrdnji o tome da je tužitelj propuštanjem primjene NIM-a (vanjski i unutarnji) do 31. prosinca 2013. udovoljio uvjetima za raskid ugovora.

Prema ocjeni prvostupanjskog suda, tužitelj je potpisivanjem s tuženikove strane ponuđenog mu ugovora, 17. prosinca 2013., kao i ispunjenjem traženih i uvjetovanih mu

kriterija iz Aneksa 1. ugovora, te ispunjavanjem VM3 kriterija, prihvatio tuženikovu ponudu za sklapanje novog ugovora (čl. 252. st. 1. ZOO-a). Kako ovaj ugovor nikada nije raskinut, to je prvostupajski sud utvrdio da je i dalje na snazi. Odatle i odluka iz točke I. izreke presude prvostupajskog suda.

Tuženik je protiv ove presude u tom dijelu (točka I. izreke), kao i protiv odluke o troškovima (točka II. izreke rješenja) podnio žalbu navodeći u njoj da je prvostupajski sud pogrešno zaključio da je tužitelj prihvatio tuženikovu ponudu za nastavak poslovne suradnje. U žalbi je naveo da je prvostupajski sud utvrdio da je između stranaka 17. prosinca 2013. sklopljen i da je na snazi Ugovor o distribuciji na neodređeno vrijeme. Prvostupajski sud pri tome ne navodi bilo kakav sadržaj ugovora za kojeg utvrđuje da je sklopljen. Drugim riječima, ni u tužbenom zahtjevu niti u presudi nisu navedeni elementi pravnog odnosa čije se utvrđenje zatražilo. Bez valjano postavljenog tužbenog zahtjeva, po njegovoj ocjeni izostali su uvjeti za donošenje presude na utvrđenje postojanja važećeg ugovora između stranaka. Time je prvostupajski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka (čl. 187. u vezi s čl. 354. st. 1. ZPP-a).

Tuženik je i u žalbi ponovio tvrdnje o tome da je tužitelju bilo poznato da je ispunjavanje NIM uvjeta do kraja 2013. bilo uvjetom za sklapanje novog ugovora, te da je na to tuženik decidirano upozorio tužitelja. Tužitelj je jedini od tadašnjih distributera koji nije udovoljio ovom uvjetu. Kako tim uvjetima tužitelj nije udovoljio, ne samo da nije sklopljen novi ugovor, već je raskinut stari. Zato je tuženik predložio drugostupajskom sudu da preinači presudu prvostupajskog suda u pobijanom dijelu u njegovu korist.

U odgovoru na tuženikovu žalbu, tužitelj je osporio osnovanost njenih navoda.

Tuženikova žalba nije osnovana.

Nakon što je odluka prvostupajskog suda u pobijanoj točki I. izreke presude i rješenje u pobijanoj točki II. izreke, ispitani na temelju odredbe čl. 365. st. 2. i čl. 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP), u granicama dopuštenih žalbenih razloga, pazeći pritom po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da su i presuda i rješenje u pobijanom dijelu pravilni i zakoniti.

Među strankama je sporno jesu li postojali uvjeti za sklapanje novog ugovora o distribuciji Peugeot vozila, odnosno je li ugovor kojeg je tuženik ponudio tužitelju na potpisivanje i kojeg je tužitelj potpisao 17. prosinca 2013. i vratio tuženiku, na snazi ili ne?

Svaka stranka dužna je iznijeti činjenice i predložiti dokaze na kojima temelji svoje zahtjev ili kojim pobija navode i dokaze protivnika (čl. 219. ZPP-a).

Ako sud na temelju izvedenih dokaza (čl. 8. ZPP-a) ne može sa sigurnošću utvrditi neku činjenicu, o postojanju činjenice zaključit će primjenom pravila o teretu dokazivanja (čl. 221.a ZPP-a).

U svakom sporu ma koliko bile subjektivne, jedino stranke znaju cijelu istinu. Kako se stranke oko te istine ne slažu ili se ne žele složiti, vode oko nje parnični postupak radi utvrđivanja čija istina je bliža stvarnosti. Sud je u parnici dužan na temelju činjenica i dokaza kojima raspolaže te uz pomoć stranačkih aktivnosti upravljenih na očuvanje njihovih suprotnih pravnih pozicija, donijeti odluku o tome čija stranačka istina je izglednija, točnije, koja od stranaka je u pravu ili ne na temelju zakona. Zbog ograničenja parničnog postupka, uključujući i ograničenja suda (nedostatka procesnih alata) u utvrđivanju svih potrebnih činjenica i pribavljanju svih potrebnih dokaza, sudska istina se smatra samo najvjerojatnijom, ne i izvjesnom. Takvu posljedicu stranke u naravi i bez svijesti o tome, apriori prihvaćaju od trenutka kada su se odlučile upustiti u sudski parnični postupak. Neovisno o tome jesu li se stranke za parnični postupak odlučile svojevolljno (tužitelj) ili bez svoje volje (tuženik), one su upuštanjem u njega prihvatila ne samo njegova pravila, već i odgovornost za njihove odnosno, njegove posljedice. Posljedice pravomoćnih presuda za stranke nastupaju samo zato što se prethodno nisu dogovorile.

Jednako je i s tužiteljem i s tuženikom u ovoj pravnoj stvari. Oboje su u ovom parničnom postupku pokušali ostvariti što bolji pravni položaj. Neovisno o tome što je sudac najmanje informirana osoba o predmetu spora i neovisno o naprijed spomenutim ograničenjima sudskog parničnog postupka, sudac o predmetu spora mora donijeti odluku. To je na pravilan i zakonit način u zadanim okvirima učinio i prvostupanjski sud, točnije sudac toga suda. Takvu odluku, posebno onu u pobijanom dijelu, u cijelosti prihvaća i ovaj sud, kao i detaljne razloge za njeno donošenje i pravilno primijenjeno materijalno pravo.

Tužitelj je tijekom cijelog postupka pred prvostupanjskim sudom tvrdio da on itekako ima interes nastaviti poslovnu suradnju s tuženikom i da je s tim ciljem ispunio sve poznate uvjete koje je tuženik postavio pred njega. Premda ni ovaj sud neće nikada točno doznati što se to dogodilo između stranaka da je tuženik samo nekoliko dana nakon što je dostavio tuženiku novi ugovor na potpis i nakon što ga je tuženik potpisao, 17. prosinca 2013., odlučio ne potpisati taj po tužitelju potpisani ugovor i raskinuti njihov ugovor sklopljen još 2005.

I ovaj sud prihvaća razloge prvostupanjskog suda koji je utvrdio da tuženik do zaključenja glavne rasprave nije dokazao da bi ispunjenje NIM uvjeta na tužiteljevoj strani, bilo uvjetom za sklapanje novog ugovora o distribuciji vozila, odnosno za raskid starog (čl. 219. i čl. 221.a st. 1. ZPP-a). Da je tome tako, potvrđuje u svom iskazu i svjedok Tomislav Krijana, koji je također s tuženikom sklopio ugovor o distribuciji Peugeot vozila.

U svakom slučaju čini se u najmanju ruku neobičnim da je tuženik, a nakon što je tužitelju dostavio novi ugovor na potpisivanje, 9. prosinca 2013., i nakon što ga je tužitelj potpisao 17. prosinca 2013. i vratio mu ga potpisanog, već 23. prosinca 2013. obavijestio tužitelja o raskidu ugovora o distribuciji iz 2005. Dakle, tuženik nije raskinuo novi ugovor kojeg je ponudio tužitelju na potpisivanje, već ga je ignorirao i raskinuo stari ugovor, i to prije isteka roka za koji tvrdio da je tužitelj trebao ispuniti NIM uvjet (do 31. prosinca 2013.).

Prvostupanjski sud je pravilnom ocjenom izvedenih dokaza, kako svakog pojedinačno tako i u njihovoj ukupnosti, pravilno zaključio da je tužiteljevim prihvatom tuženikove ponude na sklapanje novog ugovora te tuženikovim primitkom tog prihvata, taj ugovor sklopljen (čl. 252. st. 1. ZOO-a). Ovaj sud u potpunosti dijeli ocjenu prvostupanjskog suda o

tome da nisu bili ostvareni uvjeti za raskid ugovora, odnosno njegovu ocjenu o osnovanosti tužbenog zahtjeva o kojem je odlučeno pobijanim dijelom presude.

U odnosu na žalbene navode o sadržaju tužbenog zahtjeva i pobijanog dijela presude ističe se da se parnični postupak pokreće tužbom (čl. 185. ZPP-a). Tužba treba sadržavati određen zahtjev u pogledu glavne stvari i sporednih traženja (čl. 186. st. 1. ZPP-a). Tužitelj u tužbi može tražiti da sud samo utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost ili neistinitost kakve isprave (čl. 187. st. 1. ZPP-a). Upravo je to tužitelj napravio predmetnom tužbom. On je zatražio od suda da utvrdi postojanje pravnog odnosa – ugovora kojeg tuženik istina nije potpisao, ali je ugovor stupio na snagu tužiteljevim prihvatom tuženikove ponude na sklapanje tog ugovora, te tuženikovim prihvatom tog tužiteljevog prihvata (čl. 252. st. 1. ZPP-a).

U tom pogledu ovaj sud ne nalazi nepravilnosti kako u postavljanju tužbenog zahtjeva u pobijanom dijelu tako niti u pobijanoj odluci o tom zahtjevu. Jednako tako ne nalazi ni bitnu povredu parničnog postupka na koju se tuženik pozvao u žalbi. Po tuženiku, tužitelju ponuđeni ugovor i ujedno, po tužitelju potpisani ugovor, 17. prosinca 2013., sasvim je određeno naznačen u tužbenom zahtjevu i pobijanom dijelu presude prvostupanjskog suda. Odatle i određenost pravnog odnosa čije postojanje ta presuda utvrđuje. Sadržaj tog pravnog odnosa detaljno je određen sadržajem odredbi tog ugovora (str. 11. do 23. spisa).

Kod takvog stanja stvari, tuženik po ocjeni ovog suda neosnovano navodi da je sadržaj ovog ugovora trebao nužno biti sastavni dio presude prvostupanjskog suda u pobijanom dijelu.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci (čl. 368. st. 1. i čl. 380. t. 2. ZPP-a).

Kod ove odluke pravilna je i pobijana odluka o troškovima parničnog postupka, pa odatle i rješenje iz točke I. izreke (čl. 154. st. 2. u vezi s čl. 380. st. 1. t. 2. ZPP-a).

Tužiteljev zahtjev za naknadu troškova žalbe u iznosu od 1.562,50 kn, odbijen je kao neosnovan, jer se radi o troškovima koji nisu bili potrebni za vođenje ove parnice (čl. 155. st. 1. ZPP-a).

Zagreb, 29. rujna 2020.

Predsjednica vijeća
Dubravka Zubović

Broj zapisa: **17899-69823**

Kontrolni broj: **05db6-47b9c-d7c8a**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=DUBRAVKA ZUBOVIĆ, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE,
C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.